

การพัฒนาแนวทางการดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหาร
ที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

นาวาอากาศเอกหญิง สุธาสิณี บุญวัฒน์
รองผู้อำนวยการกองวิทยฐานะทหาร กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2563

เอกสารวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหาร
ที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม
โดย นาวาอากาศเอกหญิง สุธาสินี บุญวัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง จุติญา จันทวุฒิ

วิทยาลัยการทัพบกอนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2563 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(ประภาส แก้วศรีงาม)

พันเอก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(ชวพล เกตุชู)

พันเอกหญิง กรรมการ
(ศศพินธุ์ วัชรธรรม)

พันเอกหญิง กรรมการ
(จุติญา จันทวุฒิ)

พันเอกหญิง กรรมการ
(ปัทมา สมสนั่น)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	นาวาอากาศเอกหญิง สุธาสินี บุญวัฒน์
เรื่อง	การพัฒนาแนวทางการดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหาร ที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม
วันที่	กันยายน 2563 จำนวนคำ : 6,606 จำนวนหน้า : 20
คำสำคัญ	ดำรงสภาพวิทยฐานะ, การประเมินข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแนวทางการดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหาร
ที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของข้าราชการ
ทหารที่ทำหน้าที่สอนซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การดำรงสภาพวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน และแนวทางการพัฒนาการ
ดำรงสภาพวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน อันจะเป็นการดำรงไว้ซึ่งความรู้
ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน
ที่อยู่ในตำแหน่งและได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะ ผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนากองทัพ
ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงของชาติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน และระเบียบ
วิธีวิจัย โดยเริ่มด้วยการรวบรวมข้อมูลจริงของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง แผนพัฒนา
แผนแม่บท กฎหมาย และเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
งานด้านวิทยฐานะทั้งในกระทรวงกลาโหม และหน่วยงานอื่น แล้วจึงทำการวิเคราะห์
สังเคราะห์

สรุปผลการวิจัยได้ว่า ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนจะได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภท
วิทยฐานะจะต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้ครบถ้วน คือ 1) ดำรงตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ
2) มีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน
3) ผ่านการประเมินให้มีวิทยฐานะเลื่อนวิทยฐานะ 4) ได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะ และ
5) ปฏิบัติหน้าที่ครูทหารหรือครูวิชาการ การดำรงสภาพวิทยฐานะของกระทรวงกลาโหมมี

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรฐานข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน มาตรฐานวิทยฐานะ โครงสร้างของส่วนราชการและสถานศึกษา การบริหารจัดการข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน และมาตรฐานของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอ แนวทางการดำรงสภาพวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน ซึ่งอาจใช้ประเมิน ข้าราชการทหารที่ได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิทยฐานะทุกนายทุกปี หรือประเมิน ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนใน 3 กรณี ได้แก่ 1) ผู้ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะและมีวิทยฐานะ นั้นๆ มาแล้วครบ 3 ปี 2) ผู้เคยดำรงตำแหน่งวิทยฐานะและมีวิทยฐานะ ปรับย้ายออกจากตำแหน่ง ประเภทวิทยฐานะมากกว่า 3 ปี แล้วปรับย้ายกลับมาในตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ 3) ผู้เคย ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะ และมีวิทยฐานะ ปรับย้ายออกจากตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ และ ปรับย้ายกลับมาในตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและระยะเวลาที่ ปรับย้ายออกจากตำแหน่งรวมกันมากกว่า 3 ปี โดยการประเมินดำรงสภาพประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน ด้าน ความรู้ความสามารถ และด้านผลการปฏิบัติงานอาจให้ หัวหน้าสถานศึกษา หรือคณะกรรมการ ซึ่งหน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษาแต่งตั้งเป็นผู้ประเมิน แนวทางการดำรงสภาพวิทยฐานะ ของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนนี้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณา กำหนดการดำรงสภาพวิทยฐานะของกระทรวงกลาโหมต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR: Group Captain Sutasinee Boonwat
TITLE: Development of guidelines for maintaining academic standing for military officials teaching in the Ministry of Defense
DATE: September 2019 **WORD COUNT:** 6,606 **PAGES:** 20
KEY TERMS: maintain academic standing, assessment of military officials teaching
CLASSIFICATION: Unclassified

The study on "The development of guidelines for maintaining academic standing for military officials teaching in the Ministry of Defense " has the objective to study the qualifications of military officials who are responsible for teaching and receiving the position allowance in academic standing, factors related to the academic standing of military officials who are responsible for teaching. And guidelines for the development of the academic standing of military officials who are responsible for teaching in order to maintain the knowledge, competence, professionalism or expertise of military officials who are responsible for teaching and are appointed to have academic standing qualifications. The researcher conducted this study according to the research procedures and methods. After that, the synthetic analysis was performed.

The conclusion of the research is that military officials who are responsible for teaching can receive academic standing when they have the following qualifications: 1) Hold a position with the academic standing 2) Have a standard of professional knowledge and experience for military officials who

are responsible for teaching 3) Pass an evaluation to get the academic standing 4) Have been appointed to have academic standing, and 5) Perform duty as a military teacher or academic teacher and maintain the academic standing of the Ministry of Defense. Related factors include the standard of military officials who are responsible for teaching, standard of academic standing, structure of government agencies and educational institutions, management of military officials who are responsible for teaching and standard of the Committee of Teacher and Educational Personnel. The researcher has suggested the guidelines to maintain the academic standing of military officials who are responsible for teaching which may be used to evaluate military personnel receiving academic standing positions every year or to evaluate military personnel who work as a teacher in 3 cases, namely, 1) those holding academic standing position and having the academic standing for 3 years completely 2) those holding academic standing position and having the academic standing, move out from the academic standing position for more than 3 years and then moved back to the academic standing position again 3) those holding academic standing position and have academic standing moved out from academic standing position and moved back to the academic standing position with the term of office and the move away from the position are accounted for more than 3 years together. The evaluation of maintaining of the academic standing includes 3 following areas: discipline, morality, ethics and morals, knowledge and ability and the performance of military officials who are responsible for teaching. The head of school or a committee appointed by the education authority may be assigned to make the evaluation. This guideline for maintaining the academic standing of the military officials who are responsible for teaching is the information for those involved in the consideration of the academic standing in the Ministry of Defense further.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับภารกิจตามตำแหน่ง อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาของกระทรวงกลาโหม การพัฒนากองทัพ และความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณกองบัญชาการกองทัพไทยที่ได้คัดเลือกให้ผู้วิจัยเข้ารับการศึกษาศึกษา ณ วิทยาลัยการทัพบกแห่งนี้ ซึ่งนอกจากจะได้เพิ่มพูนความรู้ด้านยุทธศาสตร์และกำลังทางบกแล้ว ยังทำให้ผู้วิจัยได้พบกับกัลยาณมิตรจำนวนมาก

ขอขอบพระคุณ พลเอก นเรนทร์ สิริภูบาล ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และ นาวาเอกหญิง เสาวลักษณ์ ทองหับ ผู้อำนวยการกองวิทยฐานะทหาร กองบัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ที่เปิดโอกาส และสนับสนุนให้การเข้ารับการศึกษาศึกษาหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก เพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

ขอขอบพระคุณ พันเอกหญิง ฐิติญา จันทวุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ชวพล เกตุชู ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา พันเอกหญิง ศศพินธุ์ วัชรธรรม และ รศ.ดร.ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ เป็นอย่างสูงที่กรุณากำกับดูแล และให้คำปรึกษาซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จนกระทั่งเอกสารวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบพระคุณ พันเอกประภาส แก้วศรีงาม และ พันเอกหญิง ปัทมา สมสนั่น ที่กรุณาให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการจัดทำเอกสารวิจัย ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม” นี้ จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการด้านวิทยฐานะข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหมต่อไป.

การพัฒนาแนวทางการดำรงสภาพวิถฐานสำหรับข้าราชการทหารที่ ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม

ความมั่นคงเป็นเป้าหมายสำคัญสูงสุดของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคงให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติที่เกี่ยวข้องทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหารแตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมของแต่ละช่วงเวลา ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561–2580) จึงกำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงเป็น 1 ใน 6 ยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาประเทศ

ความมั่นคงแห่งชาติ คือ ภาวะที่ประเทศปลอดจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศไทยที่จะเผชิญสถานการณ์ต่างๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ¹ ปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดและพลิกผัน ทำให้มิติทั้งปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ด้วยเหตุนี้กรอบแนวคิดความมั่นคงแบบเดิมจึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม เป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า “ความมั่นคงแบบองค์รวม”²

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2562–2565) ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 2 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาประเทศตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ³ แบ่งมอบให้กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักที่เป็นเจ้าภาพบูรณาการประเด็นความมั่นคงภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติประเด็นที่ 5 การพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ รองรับนโยบายที่ 14 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศรองรับวัตถุประสงค์แห่งชาติที่ 3.4.7 เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญภาวะสงคราม และวิกฤตการณ์ความมั่นคงอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ และ 3.4.8 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพในการป้องกันประเทศสนับสนุนภารกิจที่ไม่ใช่การสงคราม และสามารถถ่วง

กำลังของกองทัพกับทุกภาคส่วนในการเผชิญกับภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศในทุกรูปแบบ⁴

ปัจจัยแห่งความสำเร็จปัจจัยหนึ่งในการในการขับเคลื่อนสู่กองทัพ 4.0 คือ บุคลากรของกองทัพต้องมีทักษะ ความรู้ ความสามารถเพียงพอ มีทัศนคติที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีการสร้างสภาพแวดล้อม หรือแรงจูงใจให้แก่บุคลากร สร้างทัศนคติใหม่ๆ สร้างสังคมการเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาองค์ความรู้แบบบูรณาการทั้งในและต่างประเทศ โดยอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง⁵ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561–2580) ที่เล็งเห็นว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า จำเป็นต้องวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ จึงกำหนดให้ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นอีกหนึ่งยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ⁶

กระทรวงกลาโหมให้ความสำคัญกับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนซึ่งมีหน้าที่สำคัญในการพัฒนากำลังพลของกองทัพ และได้กำหนดให้เงินประจำตำแหน่งประเภทวิทยฐานะเป็นเงินประจำตำแหน่งอีกประเภทหนึ่ง⁷ โดยดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ. 2561 เพื่อยกระดับมาตรฐานระบบการศึกษา ดึงดูด คนเก่ง คนดี เข้าสู่ระบบการศึกษา และรักษาข้าราชการทหารให้อยู่ในตำแหน่งหน้าที่การสอน ซึ่งการให้ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะให้เป็นไปตามผนวก ข มาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนท้ายข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ.2561⁸ ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ และการประเมินข้าราชการทหารให้มีวิทยฐานะ เลื่อนวิทยฐานะ หรือดำรงสภาพวิทยฐานะให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการข้าราชการทหารกำหนด⁹ จากการดำเนินการดังกล่าวเป็นผลให้ข้าราชการ

ทหารที่ทำหน้าที่สอนส่วนหนึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะ และได้รับเงินประจำตำแหน่ง ประเภทวิทยฐานะแล้ว ตั้งแต่เดือนกันยายน 2561

เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย ความมั่นคงแห่งชาติ ประเด็นความมั่นคงการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศดังกล่าว ข้างต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาใน 3 ประเด็นหลัก คือ 1) คุณสมบัติของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน ซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ 2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงสภาพวิทยฐานะ ของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนและ 3) แนวทางการพัฒนาการดำรงสภาพวิทยฐานะของ ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน เพื่อเสนอแนวทางการดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับ ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหมประกอบด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ การประเมิน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการรักษามาตรฐานของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนที่ ได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน การจัดทำร่างหลักเกณฑ์ วิธีการ และการประเมินเพื่อดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับข้าราชการ ทหารที่ทำหน้าที่สอนเสนอคณะกรรมการบริหารข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน (อกทส.) และคณะกรรมการข้าราชการทหารพิจารณาต่อไป

ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานราชการไทยประเภทกระทรวง พระราชบัญญัติจัดระเบียบ ราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551 กำหนดอำนาจหน้าที่ และส่วนราชการกระทรวง กลาโหมไว้ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีดังนี้

- 1.1. พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอก และภายในราชอาณาจักร ปราบปรามกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลัง ทางทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่มีกฎหมายกำหนด

- 1.2. พิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์
  - 1.3. ปกป้อง พิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และการช่วยเหลือประชาชน
  - 1.4. ศึกษา วิจัย พัฒนา และดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงาน ทหารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และด้านกิจการอวกาศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหม และความมั่นคงของประเทศ
  - 1.5. ปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือปฏิบัติการอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี¹⁰
2. ส่วนราชการกระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย 3 ส่วนราชการ คือ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง และกองทัพไทย โดยกำหนดให้โครงสร้างองค์การฝึกศึกษาของทหาร และข้าราชการพลเรือนกลาโหมเป็นไปตามนโยบายที่กระทรวงกลาโหมกำหนด โดยให้กองบัญชาการกองทัพไทยรับผิดชอบการฝึก และศึกษาในระดับยุทธศาสตร์ การปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทย และการปฏิบัติการของกองบัญชาการกองทัพไทย ส่วนกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศรับผิดชอบในระดับปฏิบัติการและระดับยุทธวิธี⁹

ส่วนราชการที่มีการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ โดยแต่ละส่วนราชการก็มีหน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษา คือ กรมเสมียนตรา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กรมยุทธศึกษาทหารบก กรมยุทธศึกษาทหารเรือ และกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ¹² ตามลำดับ

ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน

ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน หมายถึง ข้าราชการทหารที่บรรจุในตำแหน่งประเภท วิทยฐานะในสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม ได้แก่ สถาบันการศึกษา โรงเรียนทหาร และหน่วยทหารทุกระดับที่มีภารกิจหลักในด้านการจัดการเรียนการสอน ฝึก ศึกษา ตามหลักสูตรที่ส่วนราชการกำหนด และทำหน้าที่ครูทหารซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอน ฝึก ศึกษา วิชาความรู้ความชำนาญการทางทหารหรือวิชาการอื่นที่สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร หรือครูวิชาการซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอน ฝึก ศึกษา วิชาสามัญ วิชาพลศึกษา และวิชาชีพอื่น มิใช่ความรู้ความชำนาญการทางทหารหรือวิชาการอื่นที่สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร¹³

คณะกรรมการข้าราชการทหาร (กขท.) เป็นผู้พิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง วิทยฐานะ และกำหนดวิทยฐานะในภาพรวมของกระทรวงกลาโหม โดยแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการบริหารข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน (อกทส.) ซึ่งมีเสนาธิการสถาบัน วิชาการป้องกันประเทศเป็นประธานอนุกรรมการ รองเสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกัน ประเทศเป็นรองประธานอนุกรรมการ รองเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก รองเจ้ากรม ยุทธศึกษาทหารเรือ รองเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศเป็นอนุกรรมการ และผู้อำนวยการ กองวิทยฐานะทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ¹⁴

การบริหารจัดการข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการจะ แต่งตั้งคณะทำงานบริหารข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของส่วนราชการ (คทส.) เพื่อ ทำหน้าที่ดังกล่าว โดยมีผู้แทนกรมเสมียนตรา รองเสนาธิการสถาบันวิชาการป้องกัน ประเทศ หรือรองเจ้ากรมยุทธศึกษาที่เป็นอนุกรรมการบริหารข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่ สอนเป็นประธาน คทส. ของแต่ละส่วนราชการ¹⁵

คุณสมบัติของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่ง ประเภทวิทยฐานะ

เงินประจำตำแหน่งประเภทวิทยฐานะของกระทรวงกลาโหม

คณะกรรมการข้าราชการทหาร (กขท.) มีหน้าที่เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับระเบียบข้าราชการทหารแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย¹⁶ ดังนั้นการกำหนดตำแหน่งและกำหนดวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนในภาพรวมของกระทรวงกลาโหมจึงต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการข้าราชการทหาร (กขท.) ซึ่งเทียบเคียงได้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มีคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ วิธีการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา¹⁷ และข้าราชการพลเรือนที่มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ซึ่งมีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน¹⁸

กระทรวงศึกษาธิการจำแนกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอนในหน่วยงานการศึกษา 2) ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา และ 3) ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น¹⁹ โดยตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศิษยานิเทศก์ และตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด เป็นตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ มี 4 ระดับวิทยฐานะ คือ ชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญ และเชี่ยวชาญพิเศษ²⁰ สำหรับการกำหนดตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญนั้นจำแนกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ บริหาร อำนวยการ วิชาการ และทั่วไป โดยตำแหน่งประเภทวิชาการมี 5 ระดับ คือ ระดับปฏิบัติการ ระดับชำนาญการ ระดับชำนาญการพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ และระดับทรงคุณวุฒิ²¹

เนื่องจากข้าราชการทหารของกระทรวงกลาโหมมีการปฏิบัติงานในบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบหลากหลาย เพื่อให้ข้าราชการทหารผู้ปฏิบัติงานด้านการสอนมีสิทธิได้รับเงินวิทยฐานะเช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น อันเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ และเป็นไปโดยสอดคล้องกับภาระหน้าที่ กระทรวงกลาโหมจึงกำหนดเงินวิทยฐานะเป็นเงินประจำตำแหน่ง ทำให้ปัจจุบันกระทรวงกลาโหมมีเงินประจำตำแหน่ง 5 ประเภท คือ บริหาร วิชาชีพเฉพาะ (วช.) หรือเชี่ยวชาญเฉพาะ (ชช.) ตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหาร วิชาการในสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม และวิทยฐานะ²² โดยเงินประจำตำแหน่งประเภทวิทยฐานะมีอัตราเงินประจำตำแหน่ง ดังนี้

ตารางที่ 1 บัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งข้าราชการทหารประเภทวิทยฐานะ²³

ระดับ	อัตรา (บาท/เดือน)
ครูเชี่ยวชาญพิเศษ	15,600
	13,000
ครูเชี่ยวชาญ	9,900
ครูชำนาญการพิเศษ	5,600
ครูชำนาญการ	3,500
ครูชำนาญการต้น	2,500

ตำแหน่งข้าราชการทหารที่ได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ ได้แก่ ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานด้านการสอน โดยการให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิทยฐานะในระดับใด เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงกลาโหมกำหนด สำหรับครูเชี่ยวชาญพิเศษ ให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งในอัตรา 13,000 บาท ต่อเดือน เว้นแต่ข้าราชการซึ่งได้รับเงินเดือนสูงกว่าอัตราเงินเดือนในระดับ น.6 ชั้นสูงสุด ของบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียนทหารในสังกัดกระทรวงกลาโหม ท้ายกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร ให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งในอัตรา 15,600 บาท ต่อเดือน ส่วนครูเชี่ยวชาญ ครูชำนาญการพิเศษ ครูชำนาญการ และครูชำนาญการต้น ให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งในอัตราสำหรับระดับวิทยฐานะนั้น²⁴

กระทรวงกลาโหมกำหนดให้ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนที่ได้รับเงินประจำตำแหน่ง ประเภทวิทยฐานะต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้ครบถ้วน คือ 1) ดำรงตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ 2) มีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน 3) ผ่านการประเมินให้มีวิทยฐานะเลื่อนวิทยฐานะหรือประเมินเพื่อดำรงสภาพวิทยฐานะ 4) ได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะ และ 5) ปฏิบัติหน้าที่ครูทหารหรือครูวิชาการ การให้ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนมีวิทยฐานะใด และเลื่อนเป็นวิทยฐานะใดต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน²⁵

คณะกรรมการข้าราชการทหาร (กขท.) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และการประเมิน ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนให้มีวิทยฐานะ เลื่อนวิทยฐานะ ดำรงสภาพวิทยฐานะ หรือ การใดที่จำเป็นสำหรับการกำหนดวิทยฐานะ โดยคำนึงถึงความประพฤติด้านวินัยทหาร คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน ประสบการณ์ คุณภาพ การปฏิบัติงาน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในการสอน ฝึก ศึกษา และมาตรฐานของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ การประเมินให้มีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะจะต้องกำหนดให้มีการประเมินไม่น้อยกว่า 3 ด้าน คือ ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณข้าราชการ ทหารที่ทำหน้าที่สอน ด้านความรู้ความสามารถ และ ด้านผลการปฏิบัติงาน²⁶

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงสภาพวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน

ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน หรือ ครูเป็นบุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักด้านการจัดการ เรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่างๆ เนื่องจากครูเป็นวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาเรียกว่า “คุรุสภา” ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ²⁷ ประกอบด้วย 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัด การศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษาต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ 2) มาตรฐาน การปฏิบัติงานเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงผลการปฏิบัติงาน

และการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติตนเป็นจรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษารวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการ และสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ²⁸ ประกอบด้วยจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ²⁹ การประเมินเพื่อให้มีและเลื่อนวิทยฐานะของกระทรวงศึกษาธิการสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังกล่าว³⁰

ในส่วนของกระทรวงกลาโหมก็ได้มีการกำหนดมาตรฐานข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนและมาตรฐานวิทยฐานะไว้ในข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ.2561 โดยมาตรฐานข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน สามารถตรวจสอบได้จากกรณีมีหนังสือรับรองมาตรฐานการเป็นผู้สอนซึ่งออกโดยหน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษาของส่วนราชการ หรือมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) มาตรฐานการปฏิบัติตนหรือจรรยาบรรณข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน 3) มาตรฐานการปฏิบัติงาน³¹

หลักเกณฑ์ วิธีการ และการประเมินข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนให้มี และเลื่อนวิทยฐานะ

เพื่อให้การประเมินข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนให้มีวิทยฐานะ และเลื่อนวิทยฐานะเป็นไปตามมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน คณะกรรมการข้าราชการทหาร (กขท.) จึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และการประเมินข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนให้มี และเลื่อนวิทยฐานะไว้ 3 ด้าน คือ ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และ

จรรยาบรรณข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน ด้านความรู้ความสามารถ และด้านผลการปฏิบัติงาน คำนึงถึงความปลอดภัยด้านวินัยทหาร คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน ประสบการณ์ คุณภาพการปฏิบัติงาน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการสอน ฝึก ศึกษา และมาตรฐานของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา³²

โดยข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนที่ขอรับการประเมินเพื่อมีวิทยฐานะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีหนังสือรับรองมาตรฐานการเป็นผู้สอนของกระทรวงกลาโหม (ออกโดยหน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษาของส่วนราชการ) หรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู 2) ปฏิบัติหน้าที่สอน และรับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่าที่กำหนด นับถึงวันที่ยื่นคำขอ ทั้งนี้การนับเวลาปฏิบัติหน้าที่สอนหรือผู้ช่วยสอนอาจต่อเนื่องหรือไม่ก็ได้ และเป็นไปตามที่หน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษาของส่วนราชการพิจารณาตามความเหมาะสม 3) มีชั่วโมงการสอน การฝึก ศึกษา และการอบรมไม่ต่ำกว่าภาระงานขั้นต่ำตามที่ กขท. กำหนด 4) ปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เข้ารับการสอน ฝึก ศึกษา หรือผู้รับบริการทางวิชาการด้านอื่นๆ ติดต่อกัน ตามที่กำหนด นับถึงวันที่ยื่นคำขอ³³

วิธีการประเมินข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนให้มีวิทยฐานะนั้น นายทหารประทวนจะเริ่มจากการขอมีวิทยฐานะครูชำนาญการต้น ส่วนนายทหารสัญญาบัตรจะเริ่มจากการขอมีวิทยฐานะครูชำนาญการ ผู้ขอรับการประเมินต้องจัดทำคำขอพร้อมทั้งเอกสารขอรับการประเมินทั้ง 3 ด้าน เสนอต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงเพื่อให้คณะกรรมการวิทยฐานะของสถานศึกษาตรวจสอบและรับรอง ก่อนให้หัวหน้าสถานศึกษาลงชื่อตรวจสอบแล้วรับรองว่าข้อมูลถูกต้องและเป็นความจริง จากนั้นเสนอตามลำดับชั้นจนถึงหน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษาของส่วนราชการ หน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษาของส่วนราชการตรวจสอบคุณสมบัติ คำขอ และเอกสารให้ครบถ้วนสมบูรณ์ รวมถึงพิจารณาความเหมาะสมในการดำเนินการหากคุณสมบัติ และเอกสารครบถ้วนจะดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับการมอบหมายจากหัวหน้าสถานศึกษา 2) ข้าราชการทหารซึ่งมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะที่ขอรับการประเมินมี

ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์สอดคล้องกับความรับผิดชอบของผู้ขอรับการประเมิน
3) ผู้ทรงคุณวุฒิของส่วนราชการนอกสถานศึกษาของผู้ขอรับการประเมินที่มีความรู้
ความสามารถเหมาะสม³⁴

คณะกรรมการจะทำการประเมินตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์การให้คะแนนที่ กขท.กำหนด ทั้ง 3
ด้าน เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะส่งผลให้หน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษา เพื่อเสนอต่อ
คณะกรรมการบริหารข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของส่วนราชการมีมติอนุมัติผลการ
ประเมินหรือไม่อนุมัติผลการประเมินต่อไป กรณีที่ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และ
คณะกรรมการบริหารข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของส่วนราชการมีมติอนุมัติผลการ
ประเมิน จะดำเนินการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะต่อไป³⁵

การประเมินข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนให้มีวิทยฐานะของกระทรวงกลาโหมนั้นมี
ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนนที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกับการประเมินข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะสายงานการสอน ตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ แต่มีความ
ต่างกันเล็กน้อยตรงที่กระทรวงศึกษาธิการมีครูประเภทเดียวและเริ่มขอประเมินให้มีวิทยฐานะ
ในระดับชำนาญการทั้งหมด³⁶ ส่วนกระทรวงกลาโหมนั้น จำแนกครู เป็น 2 ประเภท คือ ครูทหาร
และครูวิชาการ และยังเปิดโอกาสให้นายทหารประทวนในตำแหน่งผู้ช่วยครูซึ่งมีส่วนสำคัญในการ
จัดการเรียนการสอนสามารถขอมีวิทยฐานะในระดับครูชำนาญการต้นได้³⁷

สำหรับวิธีการประเมินนั้น เนื่องจากโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการประกอบด้วย 5 สำนัก
ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา³⁸
สถานศึกษาส่วนใหญ่จะจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษาทำหน้าที่พัฒนาการจัดการศึกษา กำกับดูแล ติดตาม
ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา³⁹ ดังนั้นหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ จึงกำหนดให้ผู้ขอรับการประเมิน
ระดับครูชำนาญการยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารขอรับการประเมินทั้ง 3 ด้าน เสนอต่อ

ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น เพื่อตรวจสอบและรับรองแล้วเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารเรียบร้อยแล้วให้นำเสนอคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) แต่งตั้งกรรมการประเมิน 3 คน เช่นเดียวกันกับกระทรวงกลาโหม เมื่อคณะกรรมการประเมินเรียบร้อยแล้วให้เสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาอนุมัติผลการประเมิน⁴⁰ จะเห็นได้ว่าวิธีการประเมินให้มีวิทยฐานะของกระทรวงศึกษาและกระทรวงกลาโหมมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนชัดเจน คล้ายคลึงกัน โดยสำนักงานเขตการศึกษาชั้นพื้นฐานทำหน้าที่เช่นเดียวกับหน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษาของส่วนราชการ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่เช่นเดียวกับ คทส. ของส่วนราชการ

การดำรงสภาพวิทยฐานะ

กระทรวงศึกษาธิการให้มีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะสำหรับตำแหน่งที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นระยะๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ความสามารถความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญ ในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) กำหนด⁴¹ กระทรวงกลาโหมก็ได้กำหนดการประเมินผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะเช่นกัน เรียกว่า การประเมินดำรงสภาพวิทยฐานะซึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ กขท. กำหนด โดยคำนึงถึงความประพฤติด้านวินัยทหาร คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน ประสพการณ์ คุณภาพการปฏิบัติงาน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการสอน ฝึก ศึกษา และมาตรฐานของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามกฎหมายระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา⁴²

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้จัดทำร่างหลักเกณฑ์และวิธีประเมินเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งสายงานการสอน เพื่อประเมินผู้ดำรงตำแหน่งครูที่

ได้รับการบรรจุ และแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ หรือครูเชี่ยวชาญพิเศษ ดำรงตำแหน่งและวิทยฐานะนั้นๆ มาแล้วเป็นระยะเวลาครบ 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและวิทยฐานะนั้นๆ โดยประเมินจากการปฏิบัติงานจริงตามหน้าที่ และความรับผิดชอบที่สอดคล้องกับตำแหน่งวิทยฐานะที่ดำรงอยู่ การประเมินประกอบด้วย 3 ด้าน ด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน และด้านผลการปฏิบัติงาน โดยประเมินจากประจักษ์พยานที่แสดงถึงความรู้ ความสามารถ สมรรถนะและทักษะของผู้รับการประเมินตามระดับวิทยฐานะของผู้รับการประเมิน โดย อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาตั้งคณะกรรมการประเมินตามองค์ประกอบที่ ก.ค.ศ. กำหนด ซึ่งคณะกรรมการประเมิน 1 คณะประกอบด้วย 1) กรรมการสถานศึกษาเป็นประธาน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3) เพื่อนร่วมงาน หรือครูในสถานศึกษาข้างเคียง (ครูที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้รับการประเมิน) 4) ผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยคณะกรรมการประเมินทั้ง 3 ด้าน ตามแบบที่ ก.ค.ศ.กำหนด เมื่อประเมินทั้ง 3 ด้านแล้ว ให้เสนอผลการประเมินให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ส่วนราชการแล้วแต่กรณี พิจารณารับรองผลการประเมิน และให้ผู้บังคับบัญชา ดำเนินการดังนี้

1. กรณีผ่านทั้ง 3 ด้าน แจ้งผู้รับการประเมินทราบการดำรงตำแหน่งและวิทยฐานะและสิทธิประโยชน์ที่ได้รับอยู่เดิม
2. กรณีไม่ผ่านการประเมินด้านใดด้านหนึ่ง หรือทั้ง 3 ด้าน ให้แจ้งผู้รับการประเมินทราบเพื่อเข้ารับการอบรมพัฒนาเฉพาะด้านที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด
3. หากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใดเข้ารับการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดแล้วยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน รวม 2 ครั้ง ให้งดจ่ายเงินวิทยฐานะ
4. หากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดเข้ารับการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดแล้วยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน รวม 3 ครั้ง ให้งดเลื่อนขั้นเงินเดือน
5. ภายในระยะเวลา 3 ปี หากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกงดเลื่อนขั้นเงินเดือนรวม 4 ครั้ง (2 ปี) ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นออกจากราชการ เว้นแต่ผู้นั้นได้รับอนุญาตให้ศึกษาต่อฝึกอบรม หรือศึกษาดูงาน

ต่างประเทศ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารายงานผลการประเมินดังกล่าว ให้ ก.ค.ศ. ทราบ ภายใน 15 วันหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว⁴⁴

จะเห็นได้ว่าร่างหลักเกณฑ์และวิธีประเมินเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งสายงานการสอน ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินซึ่งกำหนดไว้เมื่อ 30 กันยายน 2552 และหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนให้มีวิทยฐานะ

เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายมุ่งเน้นให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามี การสั่งสมความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองและ ส่งเสริมให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนอย่าง แท้จริง จึงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2560

1. คุณสมบัติของผู้ขอมีวิทยฐานะ
  - 1.1. เพิ่มระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะเป็น 5 ปี ทุกวิทยฐานะ
  - 1.2. กำหนดชั่วโมงการปฏิบัติงานสอนตามระดับวิทยฐานะไม่ใช่กำหนดภาระงานขั้นต่ำ
  - 1.3. ไม่มีความผิดเกี่ยวกับวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
  - 1.4. ผ่านการพัฒนาตามที่ ก.ค.ศ.กำหนดเพื่อให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
  - 1.5. มีผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ย้อนหลัง 5 ติดต่อกัน
2. การประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ภาคเรียนที่ 1 เป็นการประเมิน เพื่อให้คำแนะนำและพัฒนา ภาคที่ 2 เป็นการประเมินในภาพรวมทั้งปีต่อเนื่องทุกปี การศึกษาประกอบด้วย 3 ด้าน 13 ตัวบ่งชี้ คือ
  - 2.1. ด้านการจัดการเรียนการสอน 8 ตัวบ่งชี้
  - 2.2. ด้านการจัดการชั้นเรียน 3 ตัวบ่งชี้
  - 2.3. ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ 2 ตัวบ่งชี้
3. ผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ประเมินทุกวิทยฐานะ โดยตั้ง คณะกรรมการจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาหรือนอก

สถานศึกษาตรวจสอบและกลั่นกรองข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนการประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและครูเชี่ยวชาญพิเศษให้คณะกรรมการที่ ก.ค.ศ.ตั้งเป็นผู้ประเมิน

4. ผู้ที่จะมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา และผลงานทางวิชาการผ่านเกณฑ์ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) อนุมัติผลการประเมินระดับครูชำนาญการและครูชำนาญการพิเศษ และ ก.ค.ศ. อนุมัติผลการประเมิน ระดับครูเชี่ยวชาญและเชี่ยวชาญพิเศษ⁴⁵

การประเมินวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์ใหม่นี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะได้รับการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่จากผู้อำนวยการสถานศึกษาทุกปี จึงเป็นการประเมินเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งไปพร้อมกันด้วย

แนวทางการพัฒนาการดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม

หลักเกณฑ์ และวิธีการให้ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะที่ใช้ในปัจจุบันกำหนดให้มีการประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนด้านความรู้ความสามารถ และด้านผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับหลักเกณฑ์ และวิธีการให้มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 30 กันยายน 2552

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการพัฒนาการดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม โดยพิจารณาให้เป็นไปตามมาตรฐานข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนมาตรฐานวิทยฐานะ และมีความเหมาะสมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการข้าราชการทหาร ซึ่งกำหนดไว้ในข้อบังคับ กท. ว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ.2561 รวมทั้งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์วิธีการให้ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนมี หรือเลื่อนวิทยฐานะ โดยใช้ร่างหลักเกณฑ์และวิธีประเมิน

ดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญ ในตำแหน่งและวิทยฐานะ ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งสายงานการสอนที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้จัดทำไว้ และหลักเกณฑ์วิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ 5 กรกฎาคม 2560 เป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

หลักเกณฑ์

ร่างหลักเกณฑ์และวิธีประเมินเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญ ในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งสายงานการสอนที่คณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้จัดทำไว้เพื่อประเมินผู้ดำรงตำแหน่งครูที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะครูชำนาญการหรือครูชำนาญการพิเศษ หรือครูเชี่ยวชาญ หรือครูเชี่ยวชาญพิเศษ และดำรงตำแหน่งและวิทยฐานะนั้นๆ มาแล้ว เป็นระยะเวลาครบ 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและวิทยฐานะนั้น หากนำมาใช้ประเมินข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากเงินประเภทวิทยฐานะของกระทรวงกลาโหมเป็นเงินประจำตำแหน่ง หากข้าราชการทหารมีการปรับย้ายออกจากตำแหน่งที่กำหนดเป็นตำแหน่งวิทยฐานะ จะยังคงมีวิทยฐานะ แต่จะไม่ได้รับเงินวิทยฐานะ ต่างจากกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภทมีเงินวิทยฐานะได้ หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ.กำหนด ดังนั้นการประเมินผู้ที่อยู่ในตำแหน่งวิทยฐานะ และได้รับเงินวิทยฐานะ จึงอาจดำเนินการได้ 2 ทางเลือก คือ

1. สอดคล้องกับร่างหลักเกณฑ์และวิธีประเมินเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญ ในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งสายงานการสอนที่คณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดคุณสมบัติของผู้รับการประเมิน ดำรงสภาพวิทยฐานะ เป็น 3 กรณี ดังนี้
  - 1.1. ผู้ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะครูชำนาญการต้น หรือครูชำนาญการ หรือครูชำนาญการพิเศษ หรือครูเชี่ยวชาญ หรือครูเชี่ยวชาญพิเศษ ซึ่งดำรงตำแหน่งวิทยฐานะและมีวิทยฐานะนั้นๆมาแล้วเป็นระยะเวลาครบ 3 ปี

- 1.2. ผู้เคยดำรงตำแหน่งวิทยฐานะและมีวิทยฐานะแล้วปรับย้ายออกจากตำแหน่งวิทยฐานะมากกว่า 3 ปี เมื่อปรับย้ายกลับมาในตำแหน่งประเภทวิทยฐานะต้องได้รับการประเมินดำรงสภาพ ในปีแรกของการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ
- 1.3. ผู้เคยดำรงตำแหน่งวิทยฐานะและมีวิทยฐานะ ได้ปรับย้ายออกจากตำแหน่งวิทยฐานะและปรับย้ายกลับมาในตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ โดยมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งประเภทวิทยฐานะและระยะเวลาที่ปรับย้ายออกจากตำแหน่งประเภทวิทยฐานะรวมกันมากกว่า 3 ปี ในปีแรกของการปฏิบัติหน้าที่ต้องได้รับการประเมินดำรงสภาพเมื่อปรับย้ายกลับมาในตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ ในปีแรกของการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ
2. สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูมีวิทยฐานะ และเลื่อนวิทยฐานะ 5 กรกฎาคม 2560 โดยผู้ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะครูชำนาญการต้น ครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ หรือครูเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องได้รับการประเมินดำรงสภาพวิทยฐานะทุกปี โดยพิจารณาตัวชี้วัดการประเมินให้เป็นไปตามมาตรฐานวิทยฐานะของกระทรวงศึกษาธิการ

วิธีการ

เนื่องจากการประเมินดำรงสภาพ ผู้รับการประเมินจึงไม่ต้องขอรับการประเมิน ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. กรรมการประเมิน จากการพิจารณาสามารถดำเนินการได้ 2 ทางเลือก ดังนี้
  - 1.1 สอดคล้องกับร่างหลักเกณฑ์และวิธีประเมินดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญ ในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งสายงานการสอนที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้จัดทำไว้ และหลักเกณฑ์ วิธีการให้ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนให้มี หรือเลื่อนวิทยฐานะ โดยสถานศึกษาของผู้ที่ต้องรับการประเมินดำรงสภาพวิทยฐานะรายงานหน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษาของส่วนราชการเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินจำนวน 3 คน ประกอบด้วย หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับการมอบหมายจากหัวหน้าสถานศึกษา ข้าราชการทหารซึ่งมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า

วิทยฐานะของผู้รับการประเมิน และผู้ทรงคุณวุฒิของส่วนราชการ โดยการประเมินเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ กขท. กำหนดตามระดับวิทยฐานะ

- 1.2 สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูมีวิทยฐานะ และเลื่อนวิทยฐานะ 5 กรกฎาคม 2560 คือให้หัวหน้าสถานศึกษา ในฐานะผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ประเมินทุกวิทยฐานะ ตามเกณฑ์การประเมินที่ กขท. กำหนดตามระดับวิทยฐานะ โดยมีคณะกรรมการวิทยฐานะสถานศึกษาตรวจสอบและ กลั่นกรองข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณา
2. การดำเนินการหลังคณะกรรมการประเมินแล้วเสร็จ เพื่อความสอดคล้องกับร่าง หลักเกณฑ์และวิธีประเมินดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญ ในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งสายงานการสอนที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้จัดทำไว้ เมื่อคณะกรรมการประเมิน ประเมินตามเกณฑ์ที่ กขท. กำหนดตามระดับวิทยฐานะครบทั้ง 3 ด้าน แล้วให้เสนอผลการ ประเมินให้หน่วยรับผิดชอบงานด้านการศึกษาของส่วนราชการเพื่อเสนอ คทส. ของส่วนราชการ พิจารณารับรองผลการประเมินและให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการดังนี้
  - 1.1 กรณีผ่านทั้ง 3 ด้าน แจ้งผู้รับการประเมินทราบการดำรงตำแหน่งวิทยฐานะ และสิทธิ ประโยชน์ที่ได้รับอยู่เดิม
  - 1.2 กรณีไม่ผ่านการประเมินด้านใดด้านหนึ่ง หรือทั้ง 3 ด้าน ให้แจ้งผู้รับการประเมินทราบ เพื่อ นำไปพัฒนาก่อนรับการประเมินอีกครั้ง
  - 1.3 หากทำการพัฒนาแล้วยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน รวม 2 ครั้ง ให้งดจ่ายเงินวิทยฐานะ
  - 1.4 หากทำการพัฒนาแล้วยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน รวม 3 ครั้ง ให้พิจารณาปรับย้าย ออกจากตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ

การประเมิน

เพื่อให้การประเมินเพื่อดำรงสภาพวิทยฐานะของกระทรวงกลาโหมเป็นมาตรฐานเดียวกัน และสอดคล้องกับมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนข้อบังคับ กท. ว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ. 2561 ได้กำหนดการประเมินไว้ 3 ด้าน คือ ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน

ด้านความรู้ความสามารถ และด้านผลการปฏิบัติงาน โดยการกำหนดเกณฑ์เป็นตามระดับ วิทยฐานะ ซึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิทยฐานะหากพิจารณาพร้อมกับร่างหลักเกณฑ์และวิธี ประเมินดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและ วิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุ และแต่งตั้งสายงานการสอนที่คณะกรรมการข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาได้จัดทำไว้ ซึ่งกำหนดการประเมิน ไว้ 3 ด้าน คือ ด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน และด้าน ผลการปฏิบัติงาน โดยประเมินจากประจักษ์พยานที่แสดงถึงความรู้ ความสามารถ สมรรถนะ และทักษะของผู้รับการประเมินตามระดับ วิทยฐานะของผู้รับการประเมิน การประเมินเพื่อ ดำรงสภาพวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนต้องประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่มี ระดับคุณภาพการประเมินที่สามารถประเมินตามสภาพจริงจากผลงานจากการปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างชัดเจน ซึ่งการประเมินควรประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณข้าราชการทหาร ที่ทำหน้าที่สอนประเมินจากหลักฐานการกระทำผิด 2) ด้าน ความรู้ความสามารถซึ่งประเมิน ได้จากคุณภาพการปฏิบัติงาน 3) ด้านผลการปฏิบัติงานโดยประเมิน จากผลงานเชิงประจักษ์

สรุป

จะเห็นได้ว่า ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหม เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจให้แก่ผู้เข้ารับการสอน หรือฝึกอบรม ดังพระราชโองการของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจาก วิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพุธที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ.2526 ความตอนหนึ่งว่า “อาชีพครูถือว่าสำคัญยิ่ง เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคง และก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญได้นั้น จะต้องพัฒนาคน ซึ่งก็ได้แก่เยาวชนของชาติ เสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่า สมบูรณ์ทุกด้าน จึงจะสามารถช่วยกัน สร้างความเจริญให้แก่ชาติต่อไปได้...” ปัจจุบันกระทรวงกลาโหมได้กำหนดมาตรฐาน ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน และให้มีการดำเนินงานเกี่ยวกับวิทยฐานะทหารเพื่อยกระดับ มาตรฐานผู้ทำหน้าที่สอนของกระทรวงกลาโหมให้เทียบเคียงได้กับหน่วยราชการอื่น

ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนซึ่งพัฒนาตนเองจนผ่านการประเมินและได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะจะได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิทยฐานะ และเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญของผู้ที่อยู่ในตำแหน่งและได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่กระทรวงกลาโหมต้องมีการกำหนดแนวทางการดำรงสภาพ วิทยฐานะซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และการประเมินที่ชัดเจน ครอบคลุม สามารถ ประเมินได้จริงจากผลงานเชิงประจักษ์โดยกองวิทยฐานะทหาร สถาบันวิชาการป้องกัน ประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหาร ข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอนจะจัดทำร่างแนวทางการดำรงสภาพวิทยฐานะเพื่อเสนอผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องพิจารณาและอนุมัติใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ¹ พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 133, ตอนที่ 85 ก (ลงวันที่ 26 กันยายน 2559). หน้า 1.
- ² ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580). ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 135, ตอนที่ 82 ก (ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561). หน้า 11.
- ³ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร0505/ว 600 เรื่อง แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ลง 6 ธันวาคม 2560.
- ⁴ ประกาศ เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2564). ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 136, ตอนที่ 124 ก (ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2562). หน้า 13-14.
- ⁵ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. แนวทางการพัฒนากองทัพไทยเพื่อรองรับนโยบาย Thailand 4.0. กรุงเทพฯ; 2561, หน้า 94-95.
- ⁶ ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580). ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 135, ตอนที่ 82 ก (ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561). หน้า 37.
- ⁷ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2561. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 135, ตอนที่ 4 ก (ลงวันที่ 26 มกราคม 2561). หน้า 1.
- ⁸ กระทรวงกลาโหม. ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ.2561 (ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2561).
- ⁹ เรื่องเดียวกัน; หน้า 5.
- ¹⁰ พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 125, ตอนที่ 26 ก (ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551). หน้า 38.
- ¹¹ กระทรวงกลาโหม. โครงสร้างกระทรวงกลาโหม[อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก <http://www.mod.go.th/โครงสร้าง.aspx>
- ¹² กระทรวงกลาโหม. ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ.2561 (ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2561). หน้า 1.
- ¹³ เรื่องเดียวกัน.
- ¹⁴ เรื่องเดียวกัน.
- ¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

- ¹⁶ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2561.ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135, ตอนที่ 4 ก (ลงวันที่ 26 มกราคม 2561). หน้า 2.
- ¹⁷ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 121, ตอนพิเศษที่ 79 ก (ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2547). หน้า 3.
- ¹⁸ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551.ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125, ตอนที่ 22 ก (ลงวันที่ 25 มกราคม 2551). หน้า 2.
- ¹⁹ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 121, ตอนพิเศษที่ 79 ก (ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2547). หน้า 3.
- ²⁰ พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 121, ตอนพิเศษที่ 79 ก (ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2547). หน้า 5-6.
- ²¹ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551.ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125, ตอนที่ 22 ก (ลงวันที่ 25 มกราคม 2551). หน้า 17.
- ²² พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2561. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135, ตอนที่ 4 ก (ลงวันที่ 26 มกราคม 2561).
- ²³ เรื่องเดียวกัน.
- ²⁴ พระราชกฤษฎีกาการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการทหาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 135, ตอนที่ 19 ก (ลงวันที่ 27 มีนาคม 2561).
- ²⁵ กระทรวงกลาโหม. ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ.2561 (ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2561). หน้า 8.
- ²⁶ เรื่องเดียวกัน; หน้า 5-6.
- ²⁷ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546.ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 120, ตอนที่ 52 ก (ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2546). หน้า 3.
- ²⁸ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 136, ตอนพิเศษที่ 68 ง (ลงวันที่ 20 มิถุนายน 2562).
- ²⁹ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2556.ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 130, ตอนพิเศษที่ 130 ง (ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2556).
- ³⁰ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ ศธ0206.3/ว17 เรื่อง มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะขอข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาลงวันที่ 21 ตุลาคม 2548.

- ³¹ กระทรวงกลาโหม. ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ.2561 (ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2561). หน้า 3-5.
- ³² เรื่องเดียวกัน.
- ³³ หนังสือกรมเสมียนตรา ที่ กท201/1413 เรื่องมติ กขท.ครั้งที่ 5/61 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2561.
- ³⁴ เรื่องเดียวกัน.
- ³⁵ เรื่องเดียวกัน.
- ³⁶ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0206.4/ว 17 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะลงวันที่ 30 กันยายน 2552.
- ³⁷ กระทรวงกลาโหม. ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ.2561. หน้า 1.
- ³⁸ กระทรวงศึกษาธิการ. โครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ[อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563].เข้าถึงได้จาก <https://www.moe.go.th>
- ³⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน[อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563].เข้าถึงได้จาก <https://www.obec.go.th>
- ⁴⁰ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0206.4/ว 17 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะลงวันที่ 30 กันยายน 2552.
- ⁴¹ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 121, ตอนพิเศษที่ 79 ก (ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2547).
- ⁴² ทีมงานครูบ้านนอก. ร่างหลักเกณฑ์และวิธีประเมินตำแหน่งวิทยฐานะเพื่อคงวิทยฐานะ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 3 ธันวาคม 2551 [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก <https://www.kroobannok.com>
- ⁴³ กระทรวงกลาโหม. ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะสำหรับข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่สอน พ.ศ.2561
- ⁴⁴ ทีมงานครูบ้านนอก. ร่างหลักเกณฑ์และวิธีประเมินตำแหน่งวิทยฐานะเพื่อคงวิทยฐานะ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 3 ธันวาคม 2551 [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก <https://www.kroobannok.com>

⁴⁵ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ ศธ 0206.3/ว 21 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งครูมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2560.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	นาวาอากาศเอกหญิง สุชาสินี บุญวัฒน์
วัน เดือน ปีเกิด	12 กรกฎาคม 2518
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2539	ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2540	หลักสูตรข้าราชการกลาโหมพลเรือนชั้นสัญญาบัตร โรงเรียนนายเรือ
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2547	ชั้นนายร้อย กองบัญชาการทหารสูงสุด (เหล่าสารบรรณ)
พ.ศ. 2552	ชั้นนายพัน กองบัญชาการทหารสูงสุด (เหล่าสารบรรณ)
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2539 - 2552	อาจารย์ช่วย วิชาเคมี กองวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนเตรียมทหาร (อัตรานาวาอากาศตรี)
พ.ศ. 2552 - 2556	อาจารย์กองวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนเตรียมทหาร (อัตรานาวาอากาศโท)
พ.ศ. 2556 - 2560	อาจารย์กองวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนเตรียมทหาร (อัตรานาวาอากาศเอก)
ตำแหน่งปัจจุบัน	
พ.ศ. 2560 – ปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการกองวิทย์ฐานะทหาร กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ